

Optagelse af utugtige fotografier mv. af en person under 18 år falder uden for bestemmelsen, hvis optagelsen foregår skjult for den unge. I så fald vil optagelsen henhøre under straffelovens § 232 (blufærdighedskrænkelser i form af beluring) og/eller § 264 a om uberettiget fotografering mv. af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted.

Det er ikke en del af gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse, at den unge har fået betaling for at optræde som model. Det kræves heller ikke, at den unge har været udsat for et pres for at optræde. Også helt frivillige forhold er omfattet. Anvendes tvang, henhører forholdet tillige under § 216 eller § 217 (om voldtægt mv., evt. jf. § 224 eller § 225), hvis der er tale om samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje.

Efter bestemmelsen kræves det, at optagelsen sker med henblik på salg eller anden udbredelse. Kerneområdet vil således være optagelse af fotografier mv., som efterfølgende anvendes til fremstilling af blade, film, mv., der udbydes til salg. Bestemmelsen er imidlertid ikke begrænset til salg eller udbredelse som led i erhvervsmæssig virksomhed. Den omfatter også tilfælde, hvor optagelserne gøres tilgængelige vederlagsfrit på Internettet, eller hvor udbredelsen sker ved bytte eller i lukkede kredse, herunder foreninger med et begrænset antal medlemmer. Udtrykket »udbredelse« er således ikke begrænset til erhvervsmæssig udbredelse eller udbredelse i en videre kreds. Optagelse med henblik på udbredelse i en snævrere kreds er også omfattet.

Den foreslåede bestemmelse omfatter på den anden side ikke enhver optagelse af utugtige fotografier, film m.v. af unge under 18 år. Private optagelser vil således som udgangspunkt falde uden for bestemmelsen. Det skyldes, at der normalt ikke ved sådanne optagelser vil foreligge forsæt til salg eller anden udbredelse. Selve optagelsen kan være strafbar efter andre bestemmelser i straffeloven, hvis den eller de personer, optagelsen angår, er under 15 år, jf. ovenfor. Er der derimod tale om optagelse af utugtige fotografier mv. af unge på 15-17 år uden forsæt til salg eller udbredelse, vil selve optagelsen som udgangspunkt være straffri. Udbredes sådanne optagelser efterfølgende - f.eks. af den ene part i et parforhold, der ikke længere består - vil der efter omstændighederne kunne straffes for overtrædelse af straffelovens § 264 d (uberettiget videregivelse af billeder vedrørende en andens private forhold).

Strafansvaret omfatter den, der optager de utugtige fotografier eller film med forsæt til salg eller udbredelse, samt den, der medvirker hertil, jf. straffelovens § 23. Strafansvaret er således ikke begrænset til foto-

grafnen og en eventuel instruktør, men omfatter efter omstændighederne f.eks. også den, der har skaffet de unge modeller, og den, der har bestilt optagelser med modeller, der er under 18 år. Angår optagelsen et seksuelt forhold mellem en person under 18 år og en anden model, vil denne anden model kunne straffes efter bestemmelsen i det omfang, den pågældende samtidig står for optagelsen eller medvirker hertil.

Det er uden betydning, hvor optagelsen finder sted. Bestemmelsen er således ikke begrænset til optagelser, der foregår i Danmark. Også optagelser i udlandet er omfattet af bestemmelsen. Spørgsmålet om, hvorvidt der er dansk straffemyndighed i forhold til optagelser i udlandet, afgøres efter de almindelige jurisdiktionsregler i straffelovens §§ 6-12.

Overtrædelsen af den foreslåede bestemmelse fuldbyrdes ved optagelsen. Er optagelsen sket, vil overtrædelsen således være fuldbyrdet, selv om der endnu ikke er sket salg eller udbredelse. Da der er fængsel i strafferammen, er forsøgshandlinger også strafbare, jf. straffelovens § 21. Det indebærer, at der f.eks. også vil kunne straffes i tilfælde, hvor optagelsen er forbedret, men hvor politiet når at gribe ind, inden optagelsen gennemføres.

2. Strafansvar forudsætter som udgangspunkt, at der foreligger forsætligt forhold fra gerningsmandens side. Det kræves således bl.a., at gerningsmanden på tidspunktet for optagelsen har forsæt til at sælge eller udbrede materialet. Sker der faktisk et (udbud til) salg eller en udbredelse, vil der i almindelighed være en formodning for, at forsættet hertil også forelå på optagelsestidspunktet, medmindre der er særlige holdpunkter for noget andet. Må det imidlertid lægges til grund, at forsættet til salg eller anden udbredelse først er indtrådt efterfølgende, vil der ikke kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse. I stedet vil der efter omstændighederne kunne straffes for overtrædelse af straffelovens § 264 d, jf. ovenfor.

Det kræves som udgangspunkt også, at gerningsmanden har forsæt i relation til, at den unge model er under 18 år. På dette punkt er det imidlertid fundet rigtigt at udstrække det strafbare område til også at omfatte tilfælde, hvor der kun kan bevises at foreligge uagtsomhed i relation til den unges alder. En fotograf/instruktør vil således kunne straffes for at anvende en model på 17 år, selv modellen ser ud til at være ældre, hvis det kan lægges til grund, at fotografen/instruktøren ikke har undersøgt spørgsmålet om modelens alder på en ordentlig måde. Denne udvidelse af strafansvaret, der er sket ved en henvisning til § 226, skal ses i sammenhæng med, at det vil være meget enkelt for personer, der optager utugtige fotografier,